

gemeente
Zuidplas

Kader Participatie

Animatie

<https://youtu.be/z6iXXt3Mc3c>

Waarom dit Kader Participatie?

- Motie Participatie (november 2019)
- Kader uit 2012 actualiseren
- Omgevingswet verplicht participatie

Kader neemt de volgende resultaten mee

- Reflectienota 2019: aanbevelingen en evaluatie 3 participatietrajecten
- Quick Scan Lokale Democratie en verbeteragenda
- Onderzoek digitaal inwonerspanel

Elementen

- Participatie met inwoners en belanghebbenden
- Rol en positie bestuur (raad / college)
- Participatie door initiatiefnemers (Omgevingswet)

Wat is participatie?

Participatie is belanghebbenden tijdig betrekken bij een plan of project.

Belanghebbenden zijn inwoners, vertegenwoordigers van bedrijven en professionals van maatschappelijke organisaties.

In het Kader Participatie spreken we van **inwoners**

(daaronder vallen ook belanghebbenden en initiatiefnemers).

Wat willen we bereiken met participatie?

Doelen

- Vergroten van steun voor het plan of project
- Verhogen van de kwaliteit van het plan of project
- Inwoners activeren
- Meningen / ideeën ophalen, luisteren, dialoog

Voordelen

- Meer steun / draagvlak voor het plan of project
- Een kwalitatief beter plan of project
- Kwalitatief betere en snellere besluitvorming
- Minder bezwaar- en beroepsprocedures achteraf

Participatie betekent voor Zuidplas

- Luisteren
- Gesprek/dialog aangaan
- Duidelijkheid bieden over de mate van invloed die inwoners hebben
- Belangen goed kunnen afwegen
- Terugkoppelen (wat is met de input gedaan)

Participatieladder

6 treden: hoe hoger op de ladder, hoe meer invloed

1^e trede: informeren

Geen participatie, maar wel heel noodzakelijk.

2^e en 3^e trede: raadplegen en adviseren

Meningen en ideeën van inwoners worden meegewogen in het geheel, maar zijn niet doorslaggevend.

4^e trede: coproduceren

Inwoners hebben meer invloed: zij kunnen vanaf het begin meedoen en meepraten en het bestuur is gehouden zich aan de uitkomsten van de participatie te houden. Wel besluit het bestuur.

5^e trede: meebeslissen

Inwoners en bestuur besluiten samen.

6^e trede: zelfbestuur

Inwoners krijgen binnen kaders zelf de mogelijkheid om een taak op te pakken, bv. groenbeheer in de straat, besteden van een wijkbudget.

ZELFBESTUUR

Het bestuur laat de agenda en besluitvorming over aan de bewoners. Ook de beslissing valt bij de bewoners. De ambtelijke diensten werken advise-
rend en ondersteunend.

MEEBESLISSEN

Het bestuur en bewoners bepalen samen de probleemagenda: samen wordt gezocht naar oplossingen en er wordt samen beslist.

COPRODUCEREN

Het bestuur en bewoners bepalen samen de probleemagenda: er wordt dus samen een plan ontwikkeld dat uitgevoerd wordt. De overheid neemt de beslissing en verbindt zich hierbij aan de over-
eengekomen oplossing.

ADVISEREN

Het bestuur vraagt advies aan bewoners. De bevolking kan problemen aankaarten en oplossingen formuleren. Het gaat hier om het mobiliseren van bewoners om ideeën te genereren.

RAADPLEGEN

Het bestuur bepaalt de agenda maar luistert naar de mening van de bevolking, zonder de garantie dat dit tot verbintenissen leidt. Het gaat om een open, vrijblijvend gesprek.

INFORMEREN

Het bestuur bepaalt de agenda en houdt de bevolking met goede info op de hoogte.

Blackbox openen

Participatie moet transparant zijn. Wat betekent dat?

Vooraf moet het volgende duidelijk zijn:

- Welke invloed inwoners in de participatie hebben: wie kan meedoen, hoe zwaar telt de input mee, is deze doorslaggevend of weegt dit mee in het gehele proces (individueel belang versus algemeen belang).
- Hoe lang de participatie duurt en in welke fase van het project of plan de participatie plaatsvindt.

Tijdens en na de participatie

- Terugkoppeling: wat gaat er nog gebeuren (proces), wat wordt met de input gedaan en welk besluit is genomen (en waarom).

We vullen vooraf een **checklist afwegingskader participatie** in en hanteren enkele **spelregels** bij de participatie.

Checklist Afwegingskader Participatie

Vooraf invullen.

Voegen bij startnotitie of nota van uitgangspunten.

Raad stelt alleen vooraf kaders vast bij projecten en plannen met een grote impact.

1. Leent het onderwerp zich voor participatie? (kunnen inwoners nog meningen geven, of alternatieven aandragen)
2. Wordt aan noodzakelijke randvoorwaarden voldaan? (is er voldoende tijd en geld om participatie te doen)
3. Waarom participatie? (doel)
4. Wanneer? (in welke beleidsfasen)
5. Welke invloed krijgen inwoners? (wordt de mening van inwoners meegewogen of is het doorslaggevend)
6. Wie? (voor welke inwoners en belanghebbenden is participatie bedoeld)
7. Hoe lang? (duur van het traject)
8. Hoe? (keuze van instrumenten)

Spelregels: per fase specifieke documenten

Start

1. **Checklist Afwegingskader Participatie**: college stelt vast, raad informeren
2. Grote projecten, veel impact: raad stelt vooraf participatieniveau vast
3. Wensen belanghebbenden meenemen

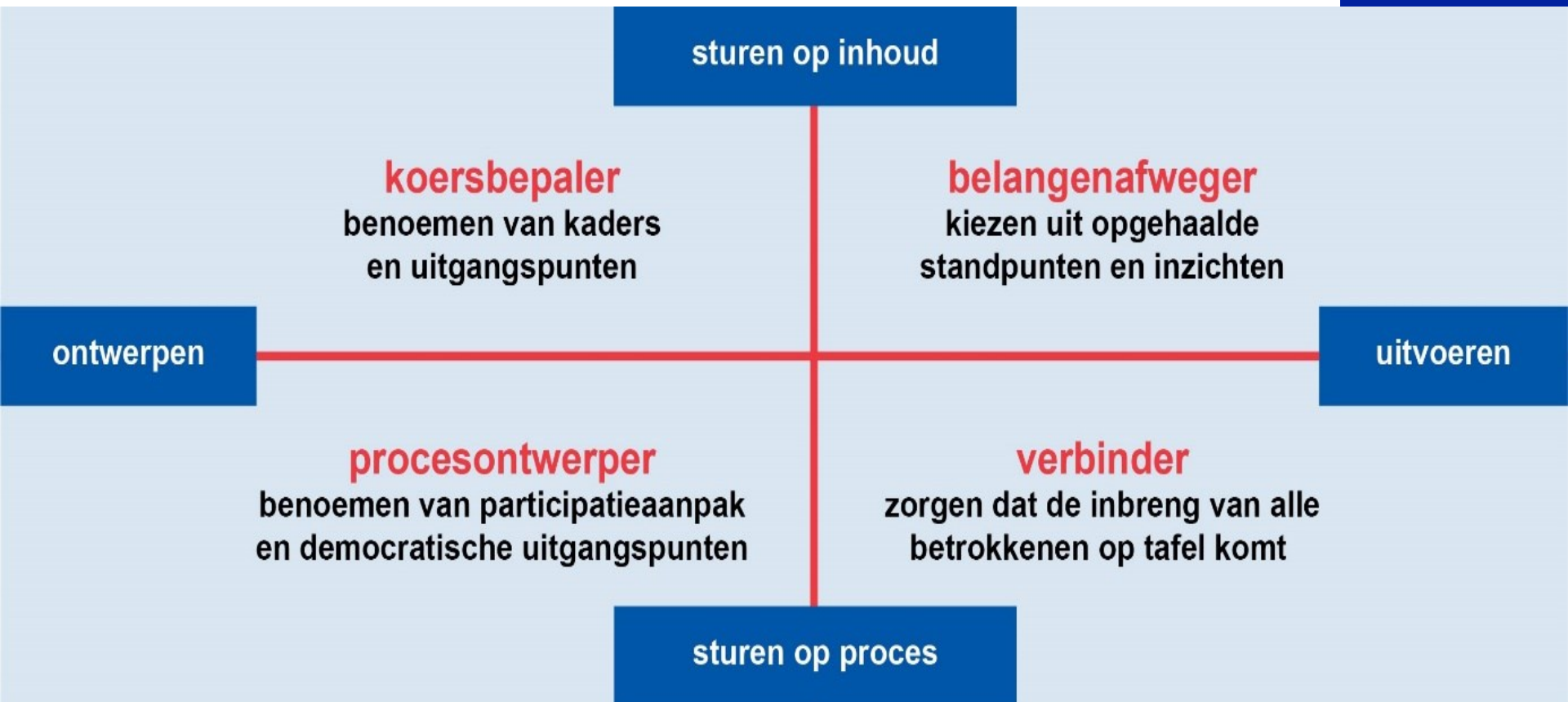
Uitvoering

4. Hoe en wat (verwachtingen duidelijk maken):
 - invloed en verantwoordelijkheid (trede op de participatieladder)
 - duur van het traject
 - wijze van participeren (methoden en instrumenten)
 - **(tussentijdse) terugkoppeling en informatie via bv nieuwsbrieven, mails, website**
5. Openheid en naar elkaar luisteren
6. Goede vertegenwoordiging van belangen
7. College en raad informeren over voortgang en betrekken traject
8. Deelnemers informeren over proces en voortgang

Afronding en evaluatie

9. **Consultatiedocument, verslag**: inbreng en wat is daarmee gedaan?
10. Evaluatie en **evaluatiedocument**

Rol en positie bestuur (college en raad)

Ambities

1. Meer en beter informeren
2. Meer en beter luisteren
3. Meer en beter meedoen en meepraten
4. Meer en beter ondersteunen bij initiatieven

Ambitie 1

Meer en beter informeren

1. Raad en college informeren zelf ook over plannen en projecten op social media, in blogs en vlogs
2. Via digitaal participatieplatform www.maakzuidplas.nl en website www.zuidplas.nl
3. Gemeentepagina
4. (Nieuws)brieven

Ambitie 2

Meer en beter luisteren

1. Vroeg in gesprek met inwoners (agendavorming, beleidsvorming)
2. Dialoog / gesprek aangaan
3. Inzet mix van methoden en instrumenten (toolbox: fysiek en digitaal)

Ambitie 3

Meer en beter meedoen en meepraten

1. Inwoners zelf de kans geven meer te doen (bv bij groenbeheer), via www.maakzuidplas.nl en right to challenge (uitdaagrecht)
2. Specifieke doelgroepen meer activeren en stimuleren: bv jongeren, senioren, werkende ouders met kinderen
3. Inzet mix van methoden en instrumenten (toolbox: fysiek en digitaal)
4. Keuze voor een specifieke vorm van participatie (participatieladder)

Ambitie 4

Meer en beter ondersteunen bij initiatieven (Omgevingswet)

1. Stappenplan en spelregels voor initiatiefnemers
2. Loket en aanspreekpunt voor initiatieven (ruimtelijk en sociaal maatschappelijk)
3. College en raad zijn ambassadeurs van de gemeente en stimuleren inwoners initiatieven in te dienen

Methoden en instrumenten (toolbox)

Fysiek / Offline en Digitaal

Fysiek / offline

Brieven, gemeentepagina, driehoeksborden (reclameborden buiten), ansichtkaart en informatiebord (met QR code), bijeenkomsten en conferenties (diverse vormen), debatwedstrijd, focusgroep, motiemarkt, initiatievenmarkt, dag van de dialoog, schouw, adviesgroepen en raden (deze zijn vooral in het sociaal domein actief)

Digitaal

Digitaal inwonerspanel, webinar / live stream, social media, swipocratie, mobiele app, digitale melding, digitaal participatieplatform www.maakzuidplas.nl, digitaal of thuis mee ontwerpen, digitale flitspeiling

Financiën

Scenario 3: €110.000

Alleen voor capaciteit:

- Communicatieadviseur participatie en digitaal participatieplatform (32 uur)
- Contactpersoon initiatieven (16 uur)

Daarnaast:

- 10% (minimaal) reserveren voor participatie / communicatie in programma- en projectbudgetten

Participatie in DNA

“Participatie moet in het DNA van de medewerker komen”

Hoe?

- Trainingen participatie (in company / SIR)
- Zelforganisatie: zelf aan de slag met het kader, checklist, spelregels en toolbox

Knelpunt

De raad heeft niet gekozen voor scenario 1, zodat er geen budget voor trainingen is.

Oplossing

Zoeken naar ruimte in opleidingsbudgetten van clusters.

Participatie door initiatiefnemers (Omgevingswet)

Omgevingswet zegt wanneer participatie moet plaatsvinden.

Initiatiefnemer bepaalt zelf hoe de participatie vorm krijgt.

Als de initiatiefnemer voor een activiteit geen vergunning hoeft aan te vragen (vergunningvrij) of alleen een melding hoeft te maken, dan gelden er géén participatieregels.

College stimuleert de initiatiefnemer wel om participatie te doorlopen.

De Omgevingswet stelt in de volgende gevallen wel eisen aan participatie:

1. Omgevingsvergunning
2. Omgevingsvisie en Omgevingsprogramma
3. Omgevingsplan

Verschillende rollen

Tijdens een proces zijn er verschillende rollen met verschillende verantwoordelijkheden.

Wie zijn aan zet:

- Initiatiefnemers
- Ketenpartners
- Eventueel in samenwerking met de gemeente

Stappenplan voor de initiatiefnemer

1. Bepaal de omgeving
2. Nodig uit
3. Ga het gesprek aan
4. Doe verslag
5. Deel het eindverslag
6. Lever aan bij de gemeente